

»Hun ... spiser ej ladheds brød« (Ordspr. 31,27)

Ladhed

Hovmod, falskhed og ladhed (doven-skab) er i følge Karl Barth syndens væsen. Lad os betragte det sidste; det tales der ikke meget om i vore dage.

I forhold til Gud

»Du skal elske HERREN din Gud af hele dit hjerte!« Således lyder det grundlæggende bud. Men synden hindrer mennesket i at opfylde budet, og ladhed er syndens udslag.

Gælder det også kristne, der bekender, at Jesus er deres Frelser? Det burde ikke være tilfældet, men er det alligevel alt for ofte. Den, der skriver disse linier, kender ladheden hos sig selv.

Men to gamle søstre i Herren blev mig til hjælp, uden at de selv vidste det. Den ene nærmer sig de firs år, den anden er flere år ældre. Vi havde en Gudstjeneste ude i *Valby*, hvor vi ellers ikke samles om søndagen. Det var ikke så let at finde derud. Dagen efter hørte jeg, at disse to gamle søstre var stået op kl. 6 søndag morgen for at være med iblandt os! Til sagen hører, at de begge er skrøbelige, og begge er faldet på gaden nogle gange med armbrud og andet til følge.

De elsker imidlertid Herren, deres Gud af hele deres hjerte, og har derfor overvundet ladheden og dens tilskyndelser til at skåne sig selv: »Hvor længe vil du ligge, du lade? Hvornår står du op af din søvn? Lidt søvn endnu, lidt hvile med samlagte hænder...« (Ordspr. 6,9 flg.).

Den, der ikke elsker Herren af hele sit hjerte, elsker Ham slet ikke – og det hjælper ikke, at han bekender, at han tror på Jesus! Det hjælper heller ikke, at han siger, at han elsker Ham!

Ladhed i *Bibellæsning* – ladhed i *bønner* – ladhed i *vidnesbyrdet* – ladhed i *offerviljen* – ladhed i *kærlighedens gerninger* – ladhed i at *besøge de syge* – ladhed i at *tjene* – frygteligere udslag kan synden næppe give sig.

Og særlig frygtelig er ladheden hos såkaldte heltidsarbejdere, blandt hvilke jeg selv hører! Ak, mangfoldige heltidsarbejdere arbejder langt fra hele tiden! En nordmand sagde engang, at prædikanter er folk, der holder nogle møder og spiser mange flødeskumskager! Pastor *Bartholdy* talte som bekendt om de dovne præster.

Oswald Chambers sagde i sin tid, at intet ordentligt mandfolk har tid til at være kristen – han må tage (erobre) tiden dertil ved bl. a. at stå tidligt op og gå sent til ro!

Da *Karl Barth*, der tjente som præst i

Svejts, blev kaldt til et professorat i *Tyskland*, følte han, at hans teologiske kundskaber var såre begrænsede, og at han kun gennem »jernflid« kunne indhente, hvad han manglede. Fra da af udviste han en »jernflid«, så det næsten svimler for os gennemsnitsmennesker. Og han følte sig lykkelig derved! Han ville ikke tjene Gud med lad hånd (Jerem. 48,10).

Paulus kunne vidne om, at han havde arbejdet mere end alle de andre (1. Kor. 15,10), og at det var et udslag af Guds nåde! Han kunne vidne om slid og møje, ofte under nattevågen (2. Kor. 11,27), og han holdt sit legeme i ave (1. Kor. 9,27). Men alt dette berøvede ham ikke det mindste af hans glæde – tværtimod blev glæden langt rigere og herligere.

Er vi nu ikke ved at komme ind under lovens tvang? Er vi ikke i færd med at lægge unødvendigt tunge byrder på hverandre?

Jo, faren er til stede, og vi må give agt på, at vi ikke opstiller et bestemt livsmønster (»jernflid«, nattevågen, slid og møje og streng selvdisciplin) som normgivende for alle og enhver, der kalder sig en kristen. Da berøver vi evangeliet dets kraft og kristne mennesker deres glæde i Herren.

Men faren for syndens ladhed er også til stede – og jeg kender den, son nævnt, fra mit eget liv.

Den smalle vej med lovishedens grøft på den ene side og ladhedens grøft på den anden side er en vej, der går *fra herlighed til herlighed*, og vejen er vor Herre Jesus (Johs. 14,6). Lad os holde os nær til Ham hver dag, da falder vi ikke i nogen af grøfterne! Lad os atter og atter betragte Ham, som han er malet os for øje i evangelierne, thi Helligånden bekender, at Jesus er Kristus, *kommen i kødet* (1. Johs. 4,2) – og hans liv *i kødet* er beskrevet i de fire evangelier. Her ser vi ham, der elskede Faderen af hele sit hjerte og gjorde Faderens vilje (Johs. 14,31) – ham, der ikke veg tilbage, da Faderen befalede ham at gå til *Golgata* og lade sig ofre som Guds lam, der bærer verdens synd bort. Med blikket fæstet på Ham fatter vi det ufattelige, at sådan elskede Gud verden – ja mig, at Han hengav sin Søn, den elskede, for min skyld – og da »tvinger« Guds kærlighed mig til at elske Ham sådan, at det virkelig er af *hele* mit hjerte, hele min sjæl og hele min forstand! Da mister ladheden sin magt over mig – og jeg får lyst til at gøre Guds vilje fuldt og helt.

Sandsynligvis er der nogle ting eller

vaner, jeg må *omvende mig* fra – men med Ham, malet for øje som korsfæstet, gør jeg det med taknemmelighed.

Men jeg kommer ikke ind under min egen viljeskraft; den er i det lange løb for-gæves. Evangeliet leder mig et bedre sted hen! Det vækker *troen* i mig – og den er ikke en viljesanstrengelse – den leder mig ikke tilbage til mig selv, men hen til vor Herre Jesus – og fra Ham udgår den Ånd, som giver mig at elske Herren min Gud af hele mit hjerte – og gøre det med glæde!

Det er ikke min præstation, men Guds gave til mig ved vor Herre Jesus Kristus.

Jeg frelses kun fra min ladhed af min Frelser, ikke af mine egne anstrengelser. De bringer mig ind i en uudholdelig sjælekrampe, hvor jeg altid må tvivle på, om jeg nu er »jernflittig« nok.

Evangeliet derimod giver mig at »tjene Gud med glæde« (Salme 100,3) – tjene Ham af hele mit hjerte med glæden over at måtte gøre det!

I forhold til min næste

Mit forhold til Gud belyses bedst af mit forhold til min næste. Elsker og tjener jeg ham/hende af hele mit hjerte – eller har ladheden sneget sig ind og undermineret min kærlighed og min tjeneste?

Hvordan med *forbønnen*? Profeten *Samuel* sagde til Israels folk: »Det være langt fra mig at synde mod HERREN og høre op med at bede for jer« (1. Sam. 12,23).

Hvordan med at række et bæger koldt vand – aflægge et besøg – sende en opmuntring – hvordan med *kærlighedens gerninger* i det hele taget?

Det store problem for os alle er nok, at der ikke er fuld overensstemmelse imellem vor bekendelse og vort liv – mellem vore ord og vore gerninger – og at ladheden ikke tager denne uoverensstemmelse alvorligt, men luller os ind i en sløvende vane med, at sådan er det nu engang!

Ladheden afviser Guds tugt, når Han ønsker at komme til orde i denne sag og tale ud med os.

Ladheden har ikke noget imod »rettroenhed«, men den afskyer *Sandhedens Ånd*, der ikke er tilfreds med blot og bar »rettroenhed«, men kræver gerning (se *Jakobs* brev).

Hvordan overvinder vi ladhedens magt og indflydelse i vort daglige liv med Herren?

Det kan være en stor hjælp at tage nogle raske beslutninger i vor Herres Jesu Kristi navn – men den egentlige hjælp er

at komme til lyset, d.v.s. komme til dommens og nådens Gud.

En dag skal vi jo aflægge regnskab for Kristi domstol. Lad os imidlertid fremskynde den dag til dagen i dag!

Vel er det ydmygende således at komme til Lyset, til dommens Gud – men det er også befriende, thi ydmyger vi os under Guds vældige sandhed om os, finder vi nåde. Da står vor korsfæstede Frelser og

Herre os for øje på en fornyende måde med ny nåde og kraft til at gøre Guds vilje i forhold til min næste med glæde. Det er atter Guds kærlighed, der »tvinger« os dertil, idet den udgydes i vore hjerter ved den Helligånd.

Og så har ladheden mistet sit greb om vort indre menneske. Vel er vi ikke fuldkomne, og vel har vi stadig et og andet at kæmpe med, men *troen er blevet fornyet*

– og dermed er alt blevet anderledes!

I denne tro er der *kraft* og *hvile* på een gang – *kraft* til at gøre alt af hjertet som for Herren – og *hvile* midt i vor gerning, så den ikke bliver en lovisk præstation, der suger kraften ud af os, men en gave fra Gud.

Nu tjener vi Gud med den glæde, der er vor kraft! Den løber ladheden forgæves storm imod.

Falskhed

I menigheden findes der falske brødre (2. Kor. 11,26), falske lærere (2. Peter 2,1), falske vidner om Gud (1. Kor 15,15), falske profeter (Matt. 24,11) – alle fører de falsk tale (Ap. G. 20,30) og vil på den ene eller anden måde udbytte menighederne med falske ord (2. Peter 2,3).

Som en falsk mønt eller pengeseddelt til forveksling ligner den ægte, men i modsætning til den er værdiløs, således ligner falske mennesker, der fører sig frem i menighederne, ægte kristne, men har i modsætning til dem kun en skadelig virkning på andre.

Den åndelige verden

Den bevidste falskhed er *løgnen*. Der er ikke plads til nogen løgn i Guds rige – og dog trænger den ind i menighedslivet. »Aflæg løgn og tal sandhed hver med sin næste,« siger Paulus (Efes. 4,25), og han gentager det: »Lyv ikke for hverandre« (Kol. 3,9).

Hvordan kan kristne finde på at lyve? Der er to hovedgrunde dertil.

Den første er *trangen* til selvbevarelse. Den konkrete sandhed om mig i en bestemt situation kan være så ydmygende, at jeg dækker over den med usande ord.

Den anden grund er *behagesygen*. Man vil vinde mennesker for sig selv, derfor smigrer man, taler uden om sandheden – man vover ikke at være oprigtig sand, thi da risikerer man at miste indflydelse.

Særlig slemt er det, når man lyver i vidnesbyrddet. Jeg husker hvilket indtryk det gjorde på mig, da en erfaren kristen sagde omtrent følgende til mig: »Jeg længes efter at høre et sandfærdigt vidnesbyrd – et vidnesbyrd fra missionsmarken om alle de nederlag, de har lidt – alle de mislykkede arrangementer – et vidnesbyrd herhjemme fra kristne, der ikke skjuler, hvor små og utilstrækkelige de er.«

Løgnen kendetegner alt for mange beretninger om resultaterne af vækkelsesmøder, stævner og »fremstød«. Respekten for menighederne har lidt stor skade derved.

Spørgsmålet er imidlertid: har løgnen

endnu en plads i *mit liv*? Pastor Fjord Christensen mente, at det sidste, et menneske bliver frelst fra, er løgnen. Men så længe løgnen endnu gør sig gældende, er falskheden ikke ude af vort liv og vort virke for Kristus – og en liden surdej gennemsyrrer som bekendt hele dejen!

Den ubevidste falskhed er imidlertid endnu farligere, da den er vanskeligere at afsløre. Denne falskhed skyldes to ting: (1) at der ikke gives noget *ydre* kendetegn på, hvad der er åndeligt, og hvad der er falskt åndeligt, og (2) at det i vore dage gøres alt for let for mennesker at komme til orde og øve indflydelse i menighedernes åndelige liv.

Intet ydre kendetegn

I de syv menighedsbreve i Johs. Åbenb. 2 og 3 siger Herren i hvert eneste af disse breve: »Den, som har øre, han høre, hvad Ånden siger til menighederne!« Det er en understregning af, hvad Han sagde, da han vandrede hernede. Men dermed har Han understreget, at *alt afhænger af om jeg har øre, der kan høre*.

Hvis ikke jeg har det, gives der mig ikke noget andet middel, hvorved jeg kan afgøre, om det er Gud, der ved sin Ånd virker, eller det ikke er Gud.

Nu er der imidlertid forsamlinger, der hævder, at »vi er døbt med Helligånden!« Er det ikke en garanti for, at så råder Guds Ånd hos dem, og så kan jeg trygt gå derhen og anbefale andre det samme? Ak, nej – langt fra!

Hvis de nu taler i tunger, er det så ikke et klart bevis på, at her er Ånden og kun Ånden mægtigt til stede? Ak, nej – langt fra!

Hvis de beretter om undere og tegn, om helbredelser og uddrivelse af onde ånder, så må det da være klart for enhver, at her har Helligånden magten! Nej – langt fra!

Hvis de siger, at de er bibeltro – de tror, at Bibelen er Guds ord – så kan der da ikke være fare på færde! Ak jo – eet er at sige, at man tror, at Bibelen er Guds ufejlbarlige ord – et andet er at være tro

imod Ordet ved at gøre, hvad det siger!

Nej, om det er Helligånden, der taler og virker, eller om det kun er noget, der udgiver sig for at være Ånden, kan kun den, der har øren at høre med, afgøre. Der gives intet ydre bevis – derfor er mulighederne for den falske åndelighed så store, og derfor er der så megen bevidst og ubevidst falskhed i kristenheden.

Som den falske profet i Det gamle Testamente, sagde: »Så siger HERREN...« således træder mange frem i Jesu navn og taler på hans vegne – og de ved måske end ikke selv, at de er falske.

I dag oparbejder man i mange forsamlinger en ophedet stemning med højroretthed og kropslige gebærder af den ene eller anden art og udgiver det for Helligånden. Det hjælper imidlertid ikke – den ubevidste falskhed i massesuggestionens vold bliver kun befæstet yderligere derved. Man bedrager sig selv uden at vide det – men Gud lader sig ikke bedrage!

Skulle man endelig pege på et kendetegn, der i nogen grad kan fortælle, om Ånden er virksom, eller om det er et falskneri, så vil jeg pege på – *Gudsfrygten* – *Gudsrådselen* – *Gudsangsten*! Hvor den fattes – hvor selvsikkerheden er fremherskende – hvor myndighed og jovialitet er »åndsindholdet« tillige med store forsikringer om alt det, vi kan udrette, når blot vi tror – hvor begrebet *synd* ikke er noget, man tager udpræget alvorligt – der har falskheden store muligheder, både den bevidste og den ubevidste.

Alt for let

Den åndelige verden er farligt område. Det vidste man før i tiden og tog sine forholdsregler imod farerne.

Man opdrog børn og unge med myndighed og lod dem ikke komme til for hurtigt. Det var en velgerning imod dem. Derved bevarede de fra megen falskhed. Man fordrede overensstemmelse imellem erfaring og ord. Man forlangte en god opførelse. Opdragelsen gav dem nyttige hæmninger. Man lyttede ikke ukritisk, beundrende på unge mennesker, der førte sig

frem, men gav dem snarere en spand koldt vand i hovedet, så de kunne komme til fornuft.

I dag er det anderledes. Børn og unge skal nu i forgrunden. Det er næsten blevet således, at om de er ivrige og gerne vil frem, så er de også velegnede. Der stilles ingen krav til dem. Det gøres alt for let for dem at komme til at gøre sig gældende i mangfoldige forsamlinger.

Derfor har falskheden nu åbne døre. Mange ved ikke altid, hvor tomme de er på sandt Ånds-indhold, og hvor gabende afgrunden er imellem deres påstand om at tjene i Guds Ånd og selve virkeligheden. Man gør dem stor skade – og man gør vidnesbyrdet frygtelig skade – og man for-dærver menighederne.

Men også alle de, der accepterer falskheden, er med til at befordre den. Der ligger en kollektiv skyld over os alle for løgnen og falskheden i vidnesbyrdet i dag.

Når tilstanden er blevet så udhulet på sandhed i forsamlingerne, er det endnu lettere for direkte svindlere at komme til med forførende tale, ord, undere og andet af slagsen.

En åndelig charlatan kan sige akkurat det samme som en sand Åndens tjener, men han siger det ikke i kraft af Ånden, men i kraft af sit eget let bevægelige sjæle-liv, der får ham selv til at tro, at han er fuld af Guds Ånd, medens han i virkeligheden er aldeles åndløs. Enhver, der har øren, hører straks, at det ikke er Ånden, der taler, og at det ikke er Den gode Hyrdes røst.

Det er snarere dem, der ikke gerne vil frem, de beskedne, de pligtro, dem, der er bange for at sige for meget, dem, der frygter at misrepræsentere Gud, dem, der har små tanker om sig selv – det er snarere

dem, Gud vil have frem – dem, Guds Ånd taler igennem. De bliver aldrig talemaskiner, dertil har de for stor respekt for Sandheden, som er Jesus selv.

»Men de har jo ingen gennemslagskraft!« indvendes der imod dem. »De kan ikke samle mennesker i skarevis! De er for stille, for svage, for lidet overbevisende. Mon de kender Åndens kraft?«

Ja, sådan argumenteres der – og det giver falskheden endnu større muligheder – thi selve denne argumentation er et udslag af ubevidst falskhed eller løgn, nemlig den falske påstand, at menneskelig svaghed er en hindring for Guds Ånd.

Det er stik modsat! Menneskelig pågaaenhed, styrke og selvtillid er den egentlige hindring for Ånden.

Menigheden vover ikke at vende tilbage til magtesløsheden og den daglige totale afhængighed af Gud. Den vil have »succes« – ethvert middel, der skaber »succes«, godkendes – dermed er døren åbnet for falskhed, løgn og forførelser. Vi er i dybe farer i dag, som Herren har sagt forud.

Frelse fra falskhed

Der er, Gud være lovet, frelse fra løgneren og falskheden. Alle er vi skyldige, alle har vi falskheden i vort gamle menneske, alle har vi på den ene eller anden måde anlagt falskhedens maske ved bestemte lejligheder. Men vi har måske også alle en indbygget ulyst til at se vor egen falskhed og blive opmærksom på den. Vi ser snarere splinten i vor broders øje end bjælken i vort eget. Og måske er vi også i forsvarsstilling, når menighedens forførende falskhed skal åbenbares.

Adam skjuler sig hellere for Gud end kommer frem i Lyset. Sandheden kan

være så grusomt ydmygende. Adam forsvare sig undskylder sig hellere end afgår ved døden.

»Det går ej uden smerte at blive gennemfrelst,« siger *Emil Gustavsson*. Nej, at fries af falskhed og løgn er undertiden som at kæmpe sig gennem en meget snæver port.

Men der er frelse at finde – ikke på vore betingelser, men på Sandhedens!

»Hvem er den skyldige?« spørger Sandheden dig – og er du sanddru, da svarer du: »Jeg er den skyldige – jeg er falsk – jeg har løjet!« – og Sandhedens Ånd viser dig situation efter situation, hvor du veg uden om Sandheden og forskansede dig i bortforklaringerne, d.v.s. løgneren.

Ordet i Rom. 3,13 rammer dig nu på en helt anden måde end før.

Sandheden medfører altid Dommen, den tilbundsgående og tilintetgørende!

Sniger du dig nu ikke udenom på slangevis, da sænker du dit hoved for Gud i skam, og slår dig for munden. Nu har du ikke mere at sige!

Jo, een ting fremstammer du: »Gud, vær mig arme synder nådig. Jeg har kendt dig i mange år og står nu alligevel domfældt!«

Da frelser Han dig fra din synd – så sandt evangeliet er Guds *kraft til frelse* – falskhedens og løgnens væsen bliver korsfæstet – og du er fri!

Ikke sådan, at nu er du fuldkommen – men sådan, at falskheden er blevet afsløret, dømt og frataget sin magt – du har gjort op med den i Sandhedens nærvær – et sådant opgør fratager falskheden ethvert medhold hos dig.

Må dette ske med enhver af os, inden det er for sent!

Hovmod

Syndens inderste væsen er hovmodet. Og af alt hovmod er det *kristelige* det værste. Lad os betragte det for at tage os i vare for det.

Vor Herre Jesus

Han kunne sige: »Jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet!« Som en ting ofte belyses bedst af sin modsætning, belyses hovmod måske bedst af sin totale modsætning: vor Herre Jesus.

Hans ydmyghed gav sig udslag i, at han altid gjorde Faderens vilje. Derfor gik ydmygheden hånd i hånd med mod, tap-ferhed, udholdenhed og mandighed. Han var ydmyg af hjertet og derfor ikke sølle. Den falske ydmyghed er kvalm.

Han var ydmyg, derfor forløb han sig

aldrig. Han bar det stille og åbnede ikke sin mund, da trængslerne kulminerede, og menneskers ondskab væltede ind over ham.

Ydmyghed og tros-lydighed er to sider af samme sag. Den ydmyge ser i modsætning til den hovmodige Gud bag alt – Gud som den, der styrer, så end ikke en spurv falder til jorden uden hans vilje – derfor reagerer den ydmyge modsat af den hovmodige, der har sig selv som centrum i tilværelsen. Han tager af Faderens hånd modgang og skuffelser og trængsler, medens den hovmodige raser imod dem og især imod de mennesker, der forårsager dem.

Den ydmyge er selvbevidst på den rigtige måde. Jesus vidste, hvem han var.

Paulus vidste, hvem han var. Deres selvbevidsthed var det samme som deres ansvarsbevidsthed – de var kaldede til at gøre Guds vilje og intet andet. Deri indgik, at de var kaldede til at blive forkastet og formædet – det tog de ikke som en ulykke, men som en del af deres tjeneste. Derfor surmulede de ikke, da det skete. De lod sig heller ikke hindre deraf, så de lod hænderne synke.

Den ydmyge ejer en speciel glæde. Lad os kalde det glæden over at kende Gud. Jesus var salvet med glædens olie fremfor sine brødre, thi den, der ikke søger sit eget, bevarer glæden, når andre mister den. Den hovmodige lader sig irritere, og han undgår aldrig irritationer, thi han søger jo sit eget – og får det ikke altid!

Du ser aldrig vor Herre Jesus fornærmet, irriteret, sur, hysterisk, opfarende, hidsig, råbende og skrigende og gestikulerende – og dog var han alt andet end følelseskold – han var ydmyg af hjertet – den stolte er derimod yderst sårbar.

Den ydmyge forkæler aldrig sine venner, men elsker dem. Den hovmodige forkæler dem, men elsker dem ikke. Han vil vinde dem for sig selv. Jesus vandt dem for Gud. Den ydmyge taler derfor sandheden, også når han risikerer at miste sine venner. Men han taler i den kærlighed, der søger deres bedste. Den hovmodige taler anderledes, thi i hovmodet lurer altid en hemmelig frygt – en menneskefrygt – en frygt for at miste for meget.

Den ydmyge kender derimod ikke til frygt. Hvad skulle han frygte? Derfor er han rank uden at være stolt. Han er fri.

Stoltheden

Vi har søgt at belyse hovmodet ved at betragte vor Herre Jesus. Ved denne sammenligning kommer vor egen stolthed, vort hovmod frem i dagen.

Det kristelige hovmod er åndelig opblæsthed. Man gør sig stor ved hjælp af Guds velsignelse! Det er sørgeligt, og det er latterligt. Man taler store ord, og når man »vidner«, står man selv i centrum.

I dette hovmod skjuler forfærdelige muligheder sig, først og fremmest muligheden for at blive forført. »Herre, Herre! har vi ikke profeteret ved dit navn, og har vi ikke uddrevet onde ånder ved dit navn, og har vi ikke gjort mange undergerninger ved dit navn?« skal mange sige på den store dag. Og først da (og nu er det for sent) går det op for dem med fortabelsens gru, at hele deres kristenliv og hele deres »underfulde« tjeneste var båret af hovmodets ånd, thi Herren siger til dem: »Jeg har aldrig kendt jer; vig bort fra mig, I, som over uret« (Matt. 7,22-23).

Men i det kristelige hovmod skjuler muligheden for at forføre andre sig også. Bibelen beretter om falske profeter, falske lærere – mænd, der i åndeligt hovmod ikke tog sig i agt, og derfor i »åndelig« selvsikkerhed blev vildledere, skønt de talte i Guds navn.

Der kan næppe sættes nogen grænse for hovmodets frygtelige muligheder. Gud hader det (Ordspr.8,13).

Frelse

Det hjælper naturligvis ikke, at man iklæder det hovmodige menneske en from og ydmyg dragt. Det forsøger mange på, men det er både forgæves og skadeligt.

Bjergprædikenen er den første længere forkyndelse, vi har af Herrens mund. Den er en uvurderlig hjælp til at komme sit hovmod til livs. *Wetterlund* læste den regelmæssigt. Havde de mænd, der »vidnede« så frimodigt om alt det, de havde udrettet i Jesu navn, gjort det, da havde de ikke talt, som de gjorde, og da havde Herren ikke vist dem bort. Thi i *Bjergprædikenen* spejl havde de klart kunnet se, hvad der fattedes dem. Havde de spejlet sig regelmæssigt, da havde deres selvsikkerhed fået det knæk, den trængte til. Da var de begyndt at frygte Gud, at bæve for den Hellige. Da var de også begyndt at blive bange for sig selv – og alle deres store tanker om alt det, de duede til, var blevet afløst af denne tanke: Mon Herren overhovedet vil kendes ved mig?

Da var den herlige mulighed til stede, at Herren ved sin Ånd åbenbarede dem korsets hemmelighed – og når det sker, får det åndelige hovmod et dødsstød.

Da var de i deres intethed kommet til Jesus for af ham at lære at være sagtom og ydmyg af hjertet – og de var aldrig gået bort fra ham med et eksamensbevis på, at nu var de udlært – nu havde de ikke mere at lære i så henseende. De var blevet hos ham livet igennem.

Så havde deres tjeneste fået en helt anden tone. Apostelen *Paulus* kunne også vidne om, at han havde udført mægtige gerninger for Gud – men på en sådan måde, at han trådte i baggrunden – han siger ikke: »Jeg udførte vældige ting for Gud!« – han siger derimod, at »kendetegnene på, at jeg er apostel, blev jo med al udholdenhed *virket* iblandt jer både ved tegn og undere og mægtige gerninger« (2. Kor. 12,12) – og spørger du ham, hvem de blev virket af, ville han svare: »af Herren – hvem ellers?«

Pastor *Fjord Christensen* mente, at løgneren er det sidste, et menneske bliver frelst fra – jeg er ikke enig med ham deri – jeg mener, at hovmod er det sidste, vi fries helt af.

Thi medens løgneren er forholdsvis nem at afsløre, er hovmodet i stand til at skjule sig, så at selv den hovmodige ikke ser det

– ikke ser det *hos sig selv*.

Menigheden kan blive en boltreplads for alskens hovmod. Det sker undertiden, at et menneske, som ikke kan blive stor på det i verden, øjner en mulighed for at blive det i menigheden! Det er en af grunde til, at man bør være forsigtig med at lade dem, der gerne vil frem på talerstolen eller i tjenesten, få lejlighed dertil.

Thi ambitionerne drives ikke ubetinget af Guds Ånd! Vel skal man ikke grave sit talent ned, og vel er man ansvarlig for at udvikle sine evner og gaver, og vel er flid og energi og gå-på-mod en god ting, men det er som regel bedst, at disse egenskaber udvikler sig i *de jordiske anliggender* hjemme og på arbejdspladsen – thi hovmodet skal ikke have lov til at befæste sig i en »tjeneste« i menigheden.

Den hovmodige søger ære af mennesker – men det burde være udelukket i enhver tjeneste for Herren. Han søger at blive stor i menneskers øjne. Hans tjeneste er frygtelig farlig – især for ham selv.

Frelsen derfra

Ingen af os kan fri sig selv fra hovmodet. Vi må *frelses* derfra. Det gælder ikke mindst os »heltidsarbejdere«.

Som tidligere fremhævet, belyses en ting ofte klare af sin modsætning. Lad os »heltidsarbejdere« derfor sammenligne os med Herrens tjener vor Herre Jesus! Lad os ikke flygte for hurtigt fra denne sammenligning, thi i den møder vi den dom og den befriende nåde, som vi behøver.

Han gav afkald – han ydmygede sig – han tog tjenerskikkelsen på – han søgte aldrig sin egen ære og tog ikke imod ære af mennesker – han er vort *forbillede* – og lykkeligvis også vor *Frelser*, når vi kommer til at skamme os over alt det hovmod, der skjuler sig i vor tjeneste.

Han er så stor en Frelser, at han kan fri os af det, der klæber længst ved os: vort åndelige hovmod.

Han indgiver os en inderlig afsky for det, ja et had til det. Han får os over på sin side, så vi i hans Ånd kæmper med Ham imod vort eget hovmod.

Den kamp er sejrrig, thi vi kæmper ikke i egen kraft, men i troen på Ham, der var sagtom og ydmyg af hjertet. Og alt det, der er født af Gud, sejrer over verden – og til verden hører just livets hoffærdighed, hovmodet, stoltheden og den kødelige selvhævdelse.